

KONWENCJA KONSULARNA

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Tunezyjską,

podpisana w Tunisie dnia 6 marca 1985 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 6 marca 1985 r. została podpisana w Tunisie Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Tunezyjską w następującym brzmieniu:

KONWENCJA KONSULARNA**między Polską Rzeczpospolitą Ludową
a Republiką Tunezyjską**Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
i Prezydent Republiki Tunezyjskiej,

kierując się pragnieniem rozwijania stosunków przyjaźni i współpracy, jakie istnieją między Polską i Tunezją, oraz uregulowania w tym duchu wzajemnych stosunków konsularnych w celu ułatwienia ochrony i obrony interesów swych obywateli,

potwierdzając, że postanowienia Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z 24 kwietnia 1963 r.

nadal regulować będą sprawy, które nie zostały wyraźnie określone w postanowieniach niniejszej konwencji,

postanowili zawrzeć Konwencję konsularną i w tym celu wyznaczyli swych Pełnomocników:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
Ernesta Kuczę, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw ZagranicznychPrezydent Republiki Tunezyjskiej
Mahmouda Mestiri, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

Część I

Definicje.

Artykuł 1

W rozumieniu niniejszej konwencji:

- a) „Państwo wysyłające” oznacza tę Umawiającą się Stronę, która mianuje urzędników konsularnych zgodnie z niniejszą konwencją;
- b) „Państwo przyjmujące” oznacza tę Umawiającą się Stronę, na której terytorium urzędnicy konsularni wykonują swoje funkcje;
- c) „obywatele” oznacza osoby posiadające obywatelstwo jednego lub drugiego Państwa oraz — gdy to jest właściwe — również osoby prawne, mające swą siedzibę na terytorium jednego lub drugiego Państwa i ustanowione zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego;
- d) „urząd konsularny” oznacza każdy konsulat generalny, konsulat lub wicekonsulat;
- e) „okręg konsularny” oznacza obszar w Państwie przyjmującym, w którego granicach urzędnik konsularny wykonuje swe funkcje;
- f) „kierownik urzędu konsularnego” oznacza osobę, której powierzono kierowanie urzędem konsularnym;
- g) „urzędnik konsularny” oznacza każdą osobę, włącznie z kierownikiem urzędu konsularnego, powołaną przez Państwo wysyłające do wykonywania funkcji konsularnych w Państwie przyjmującym w charakterze konsula generalnego, konsula, wicekonsula lub attaché konsularnego;
- h) „pracownik konsularny” oznacza każdą osobę zatrudnioną w służbie administracyjnej lub technicznej urzędu konsularnego;
- i) „członek personelu służby” oznacza każdą osobę zatrudnioną w służbie domowej urzędu konsularnego;
- j) „członek urzędu konsularnego” oznacza urzędników konsularnych, pracowników konsularnych i członków personelu służby;
- k) „członek personelu prywatnego” oznacza osobę zatrudnioną wyłącznie w służbie prywatnej członka urzędu konsularnego;
- l) „członek rodziny” oznacza małżonka członka urzędu konsularnego, jego dzieci i rodziców, a także dzieci i rodziców jego małżonka, pod warunkiem że pozostają oni z nim we wspólnocie domowej i są na utrzymaniu członka urzędu konsularnego;
- m) „pomieszczenia konsularne” oznacza budynki lub części budynków i tereny przyległe do nich, włącznie z rezydencją kierownika urzędu konsularnego, niezależnie od tego, czyją są własnością, używane wyłącznie do celów urzędu konsularnego;
- n) „archiwa konsularne” oznacza wszystkie pisma, dokumenty, korespondencję, książki, filmy, taśmy magnetofonowe i rejestry urzędu konsularnego oraz szyfry i kody, kartoteki, jak również meble przeznaczone do ich ochrony i przechowywania;
- o) „statek Państwa wysyłającego” oznacza każdą jednostkę pływającą, upoważnioną do podnoszenia bandery Państwa wysyłającego i zarejestrowaną w tym Państwie, z wyjątkiem okrętów wojennych;

- p) „statek powietrzny Państwa wysyłającego” oznacza każdą jednostkę latającą, zarejestrowaną w Państwie wysyłającym i uprawnioną do używania oznaki przynależności państwowej tego Państwa, z wyjątkiem wojskowej jednostki latającej.

Część II

Ustanawianie urzędów konsularnych oraz mianowanie urzędników konsularnych.

Artykuł 2.

1. Każda z Umawiających się Stron ma prawo ustanawiać i utrzymywać urzędy konsularne na terytorium drugiej Strony za jej zgodą.

2. Siedziba urzędu konsularnego, jego klasa i okręg konsularny są ustalane przez Państwo wysyłające i podlegają aprobatie Państwa przyjmującego. Odnosi się to również do zmiany siedziby, klasy i okręgu konsularnego.

3. Państwo wysyłające i Państwo przyjmujące uzgadniają liczebność członków urzędu konsularnego.

Artykuł 3

1. Państwo wysyłające zobowiązane jest do informowania Państwa przyjmującego, w drodze dyplomatycznej, o każdym mianowaniu lub wyznaczeniu na stanowisko urzędnika konsularnego, a w przypadku kierownika urzędu konsularnego — do przekazania Państwu przyjmującemu listów komisyjnych, notyfikacji lub podobnych aktów. Listy komisyjne, notyfikacje lub podobne akty określają w szczególności siedzibę i okręg urzędu konsularnego.

2. Zgodnie z ustawami i innymi przepisami obowiązującymi na jego terytorium Państwo przyjmujące wydaje, niezwłocznie i bezpłatnie, exequatur lub inne upoważnienie określające w szczególności siedzibę i okręg urzędu konsularnego.

3. Z chwilą otrzymania exequatur lub innego upoważnienia kierownik urzędu konsularnego zostaje dopuszczony do wykonywania swych funkcji i korzystania z postanowień niniejszej konwencji. Do czasu udzielenia exequatur lub innego upoważnienia Państwo przyjmujące może wyrazić zgodę na tymczasowe dopuszczenie go do wykonywania tych funkcji i korzystania z postanowień niniejszej konwencji.

4. W razie odmowy lub cofnięcia exequatur lub też innego upoważnienia, Państwo przyjmujące nie ma obowiązku powiadomienia o przyczynach swej decyzji Państwa wysyłającego. W takiej sytuacji Państwo wysyłające, w zależności od przypadku, albo odwoła daną osobę, albo położy kres jej funkcjom w urzędzie konsularnym.

Artykuł 4

1. Państwu przyjmującemu powinno być notyfikowane w drodze dyplomatycznej mianowanie każdego pracownika konsularnego lub każdego członka personelu służby, wyznaczonego do pracy w urzędzie konsularnym, oraz jego miejsce zamieszkania w Państwie przyjmującym.

2. Państwo przyjmujące może w chwili notyfikacji lub później przestać uznawać taką osobę w charakterze pracownika konsularnego bądź członka personelu służby albo odmówić uznawania takiej osoby w tym charakterze. Wówczas Państwo wysyłające, w zależności od przypadku, odwoła daną osobę lub położy kres jej funkcjom w urzędzie konsularnym.

Artykuł 5

Państwo wysyłające może wyznaczyć jednego lub kilku członków swojego personelu dyplomatycznego do wykonywania, w ramach przedstawicielstwa dyplomatycznego, funkcji konsularnych. Takie wyznaczenie jest notyfikowane Ministerstwu Spraw Zagranicznych Państwa przyjmującego.

Artykuł 6

1. Jeżeli kierownik urzędu konsularnego nie może wykonywać swych funkcji lub jeżeli jego stanowisko nie jest obsadzone, Państwo wysyłające może wyznaczyć do tymczasowego kierowania urzędem konsularnym członka swego personelu dyplomatycznego lub urzędnika konsularnego w Państwie przyjmującym. Nazwisko tej osoby będzie uprzednio notyfikowane Ministerstwu Spraw Zagranicznych Państwa przyjmującego. Tymczasowemu kierownikowi urzędu konsularnego przysługują te same ułatwienia, przywileje i immunitety, z jakich korzysta kierownik urzędu konsularnego, zgodnie z niniejszą konwencją.

2. Jeżeli zgodnie z ustępem 1 do tymczasowego kierownika urzędem konsularnym wyznaczony zostanie członek personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego, korzysta on nadal z przysługujących mu przywilejów i immunitetów dyplomatycznych.

Artykuł 7

Z chwilą gdy kierownik urzędu konsularnego zostanie dopuszczony, choćby tymczasowo, do wykonywania swych funkcji, Państwo przyjmujące niezwłocznie zawiadomi o tym właściwe organy okręgu konsularnego i zapewni zastosowanie odpowiednich środków, aby umożliwić mu wykonywanie funkcji urzędowych oraz korzystanie z postanowień niniejszej konwencji.

Artykuł 8

Notyfikuje się Ministerstwu Spraw Zagranicznych Państwa przyjmującego lub organom wyznaczonym przez to ministerstwo:

- a) nominacje członków urzędu konsularnego, ich przybycie do urzędu konsularnego, wszelkie zmiany dotyczące ich statusu, które mogą powstać w czasie ich zatrudnienia w urzędzie konsularnym, jak również ostateczny wyjazd z Państwa przyjmującego lub zakończenie funkcji w urzędzie konsularnym;
- b) przybycie do Państwa przyjmującego i ostateczny wyjazd z tego Państwa członków rodziny pozostających we wspólnocie domowej z członkami urzędu konsularnego, oraz członków personelu prywatnego urzędnika konsularnego, pod warunkiem że mają oni prawo do przywilejów i immunitetów, oraz, jeżeli ma to miejsce, fakt, że jakaś osoba staje się lub przestaje być członkiem rodziny;

- c) przybycie do Państwa przyjmującego i ostateczny wyjazd z tego Państwa członków personelu prywatnego nie będących obywatelami tego Państwa i będących w wyłącznej służbie urzędnika konsularnego oraz rozpoczęcie i zakończenie ich służby;
- d) rozpoczęcie i zakończenie służby w urzędzie konsularnym pracowników konsularnych i członków personelu służby, zatrudnionych w Państwie przyjmującym.

Artykuł 9

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego wydają bezpłatnie każdemu urzędnikowi konsularnemu dokument stwierdzający jego tożsamość i funkcje, które pełni.

2. Postanowienie ustępu 1 stosuje się także do pracowników konsularnych i członków personelu prywatnego, pod warunkiem że osoby te nie są obywatelami Państwa przyjmującego ani nie posiadają w tym Państwie miejsca stałego pobytu.

3. Postanowienia ustępów 1 i 2 stosuje się odpowiednio do członków rodzin.

Część III

Ułatwienia, przywileje i immunitety.

Artykuł 10

1. Państwo przyjmujące udzieli urzędów konsularnym wszelkich ułatwień w wykonywaniu funkcji konsularnych i podejmie niezbędne środki w celu umożliwienia członkom urzędu konsularnego wykonywania czynności urzędowych i korzystania z przywilejów i immunitetów przewidzianych w niniejszej konwencji.

2. Państwo przyjmujące będzie traktowało urzędników konsularnych z należnym szacunkiem oraz podejmie wszelkie niezbędne środki dla zapobieżenia jakimkolwiek zamachom na ich osoby, wolność lub godność.

Artykuł 11

1. Państwo wysyłające ma prawo, na warunkach przewidzianych przez ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego:

- a) nabywać na własność, posiadać lub użytkować, zajmować tereny, budynki, części budynków i inne przyległe nieruchomości, niezbędne dla ustanowienia lub utrzymania urzędu konsularnego albo z przeznaczeniem na mieszkania członków urzędu konsularnego;
- b) budować w tych samych celach budynki, części budynków lub przyległości na terenach, które ono nabyło, posiada lub zajmuje;
- c) przenosić prawo własności i prawa wymienione pod lit. a) i b) niniejszego ustępu.

2. Państwo wysyłające może zwrócić się do Państwa przyjmującego o pomoc w sprawach nabycia na własność lub w użytkowanie, posiadania, zajęcia, zabudowywania i zagospodarowywania terenów, budynków, części budynków lub przyległości w celach wymienionych w ustępie 1.

3. Postanowienia niniejszego artykułu nie zwalniają Państwa wysyłającego od obowiązku stosowania się do przepisów w zakresie prawa budowlanego, urbanistyki i ochrony zabytków, mających zastosowanie na obszarze, na którym znajdują się budynki.

Artykuł 12

1. Flaga Państwa wysyłającego może być wywieszona na budynkach urzędu konsularnego, rezydencji kierownika urzędu konsularnego i na jego środkach transportu, w czasie gdy używa ich do celów urzędowych.

2. Godło Państwa wysyłającego wraz z odpowiednim napisem w językach oficjalnych Państwa wysyłającego i Państwa przyjmującego, oznaczającym urząd konsularny, może być umieszczone na budynkach zajmowanych przez urząd konsularny i na rezydencji kierownika tego urzędu.

Artykuł 13

Pomieszczenia konsularne, rezydencja kierownika urzędu konsularnego, ich urządzenia, mienie urzędu konsularnego, jak również środki transportu, nie podlegają żadnej formie rekwizycji w celach obrony narodowej lub użyteczności publicznej. Jeżeli w tych celach niezbędne jest wywłaszczenie, powinny być przewidziane wszelkie możliwe środki dla uniknięcia utrudnienia wykonywania funkcji konsularnych i powinno być niezwłocznie wypłacone Państwu wysyłającemu odpowiednie i efektywne odszkodowanie po zakończeniu postępowania wywłaszczeniowego.

Artykuł 14

1. Pomieszczenia konsularne i mieszkania członków urzędu konsularnego, których właścicielem lub najemcą jest Państwo wysyłające, są wolne od wszelkich państwowych, terenowych lub komunalnych podatków i opłat, z wyjątkiem opłat pobieranych za świadczenie usług.

2. Zwolnień podatkowych wymienionych w ustępie 1 nie stosuje się do podatków i opłat ciążyących na podstawie ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego na osobie, która zawarła umowę z Państwem wysyłającym.

3. Postanowienia ustępów 1 i 2 stosuje się również do środków transportu będących własnością Państwa wysyłającego i używanych wyłącznie dla celów urzędu konsularnego.

Artykuł 15

Pomieszczenia konsularne są nietykalne. Organy Państwa przyjmującego nie mogą do nich wkraczać bez zgody kierownika urzędu konsularnego, osoby wyznaczonej przez niego lub kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego. Jednakże zgoda może być uważana za udzieloną w razie pożaru lub innego nieszczęśliwego wypadku wymagającego podjęcia natychmiastowych środków ochrony.

Artykuł 16

Archiwa konsularne są nietykalne w każdym czasie i niezależnie od miejsca, w którym się znajdują.

Artykuł 17

Członkowie urzędu konsularnego zwolnieni są od wszelkich obowiązków przewidzianych w ustawach i innych przepisach Państwa przyjmującego w sprawie rejestracji cudzoziemców, zezwoleń na pobyt i zezwoleń na zatrudnienie oraz innych formalności dotyczących cudzoziemców.

Artykuł 18

1. Członkowie urzędu konsularnego w odniesieniu do pracy wykonywanej przez nich dla Państwa wysyłającego są zwolnieni od stosowania się do przepisów dotyczących ubezpieczeń społecznych, obowiązujących w Państwie przyjmującym, z zastrzeżeniem postanowień ustępu 3.

2. Zwolnienie przewidziane w ustępie 1 stosuje się również do członków personelu prywatnego, pozostających wyłącznie w służbie członków urzędu konsularnego, pod warunkiem że:

- a) nie są oni obywatelami Państwa przyjmującego ani nie posiadają miejsca stałego pobytu w tym Państwie;
- b) są oni objęci przepisami dotyczącymi ubezpieczeń społecznych.

3. Członkowie urzędu konsularnego zatrudniający osoby, do których nie stosuje się zwolnienia przewidzianego w ustępie 2, powinni wypełniać obowiązki nakładane na pracodawców przez przepisy Państwa przyjmującego o ubezpieczeniu społecznym.

4. Zwolnienie przewidziane w ustępach 1 i 2 nie wyklucza dobrowolnego uczestnictwa w systemie ubezpieczeń społecznych Państwa przyjmującego, pod warunkiem że takie uczestnictwo jest przez to Państwo dozwolone.

Artykuł 19

Z zastrzeżeniem ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego, dotyczących stref, do których wstęp ze względu na bezpieczeństwo państwa jest zabroniony lub ograniczony, każdy członek urzędu konsularnego może swobodnie poruszać się w Państwie przyjmującym w celu wykonania swych funkcji.

Artykuł 20

1. Państwo przyjmujące dopuszcza i ochrania swobodę porozumiewania się urzędu konsularnego we wszelkich celach urzędowych. Przy porozumiewaniu się z rządem, przedstawicielstwami dyplomatycznymi oraz innymi urzędami konsularnymi Państwa wysyłającego, bez względu na to, gdzie się znajdują, urząd konsularny może używać wszelkich odpowiednich środków łączności, włącznie z kurierami dyplomatycznymi lub konsularnymi, pocztą dyplomatyczną lub konsularną oraz korespondencją sporządzoną kodem lub szyfrem. Urząd konsularny może jednak zainstalować i użytkować nadajnik radiowy jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

2. Korespondencja urzędowa urzędu konsularnego jest nietykalna. Określenie „korespondencja urzędowa” oznacza wszelką korespondencję odnoszącą się do urzędu konsularnego i jego funkcji.

3. Poczta konsularna nie podlega otwarciu ani zatrzymaniu. Jednakże w razie gdy właściwe organy Państwa przyjmującego mają poważne podstawy do przypuszczenia, że poczta zawiera przedmioty inne niż korespondencja, dokumenty i przedmioty wymienione w ustępie 4, mogą zażądać, aby poczta została otwarta w ich obecności przez upoważnionego przedstawiciela Państwa wysyłającego. Jeżeli organy tego Państwa odmówią zastosowania się do tego żądania, poczta zostanie zwrócona do miejsca, skąd pochodzi.

4. Przesyłki stanowiące pocztę konsularną powinny mieć widoczne znaki zewnętrzne określające ich charakter i mogą zawierać jedynie korespondencję urzędową oraz dokumenty i przedmioty przeznaczone wyłącznie do użytku urzędowego.

5. Kurier konsularny powinien być zaopatrzonej w urzędowy dokument stwierdzający jego charakter i określający liczbę paczek stanowiących pocztę konsularną. Z wyjątkiem przypadku, gdy Państwo przyjmujące na to zezwala, nie może on być obywatelem Państwa przyjmującego ani — gdy nie jest obywatelem Państwa wysyłającego — nie może mieć miejsca stałego pobytu w Państwie przyjmującym. W czasie wykonywania swych funkcji kurier znajduje się pod ochroną Państwa przyjmującego. Korzysta on z nietykalności osobistej i nie podlega w żadnej formie aresztowaniu lub zatrzymaniu.

6. Państwo wysyłające oraz jego przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne mogą wyznaczać kurierów konsularnych ad hoc. W takich przypadkach postanowienia ustępu 5 będą miały zastosowanie, z zastrzeżeniem że wymienione w nim immunitety wygasają, gdy taki kurier doręczy odbiorcy powierzona mu poczta konsularna.

7. Poczta konsularna może być powierzona kapitanowi statku lub statku powietrznego, udającego się do portu, do którego przybycie jest dozwolone. Kapitan ten powinien być zaopatrzonej w urzędowy dokument określający liczbę przesyłek stanowiących pocztę, lecz nie będzie on uważany za kuriera konsularnego. Na podstawie porozumienia z właściwymi organami miejscowymi urząd konsularny może wysłać jednego ze swych członków w celu bezpośredniego i swobodnego odebrania poczty od kapitana statku lub statku powietrznego.

Artykuł 21

1. Urząd konsularny może pobierać na terytorium Państwa przyjmującego za dokonywanie czynności konsularnych opłaty i inne należności przewidziane przez ustawy i inne przepisy Państwa wysyłającego.

2. Kwoty pobrane z tytułu opłat i innych należności przewidzianych w ustępie 1 oraz dotyczące ich pokwitowania zwolnione są od wszelkich podatków i opłat w Państwie przyjmującym.

Artykuł 22

1. Członkowie urzędu konsularnego są zwolnieni od wszelkich podatków i opłat, zarówno osobistych, jak i rzeczowych, państwowych, terenowych lub komunalnych, z wyjątkiem:

- a) podatków pośrednich, które włączone są zazwyczaj w cenę towarów lub usług;

- b) podatków i opłat od nieruchomości stanowiących własność prywatną, położonych na terytorium Państwa przyjmującego;

- c) należności z tytułu spadków oraz przeniesienia prawa własności, pobieranych przez Państwo przyjmujące, z zastrzeżeniem postanowień przewidzianych pod lit. b) artykułu 24;

podatków i opłat od wszelkiego rodzaju dochodów prywatnych, mających źródło w Państwie przyjmującym;

- e) podatków i opłat pobieranych z tytułu świadczonych usług;

- f) należności rejestracyjnych, sądowych, hipotecznych i skarbowych, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 14.

2. Członkowie personelu służby są zwolnieni z podatków i opłat od wynagrodzeń, które otrzymują od Państwa wysyłającego za swą pracę.

3. Członkowie urzędu konsularnego zatrudniający osoby, których wynagrodzenia lub pobory nie podlegają zwolnieniu od podatku od dochodu w Państwie przyjmującym, będą wypełniać obowiązki nakładane przez ustawy i inne przepisy tego Państwa w zakresie pobierania podatku od dochodu.

Artykuł 23

1. Zgodnie ze swymi ustawami i innymi przepisami Państwo przyjmujące zezwala na wwóz i wywóz oraz przyznaje zwolnienie z wszelkich opłat celnych i innych opłat z tym związanych, z wyjątkiem opłat za składowanie, przewóz i podobne usługi:

- a) przedmiotów przeznaczonych do użytku służbowego urzędu konsularnego;

- b) przedmiotów przeznaczonych do użytku osobistego urzędnika konsularnego lub członków jego rodziny, łącznie z przedmiotami przeznaczonymi do urządzania się.

2. Wyrażenie „przedmioty” obejmuje również środki transportu.

3. Pracownicy konsularni korzystają ze zwolnień przewidzianych w ustępie 1 lit. b) w odniesieniu do przedmiotów sprowadzonych w czasie pierwszego urzędowania się.

4. Bagaż osobisty wieziony przez urzędników konsularnych jest zwolniony od rewizji celnej. Nie może on być poddany rewizji, chyba że istnieją poważne podstawy do przypuszczenia, że zawiera on inne przedmioty niż wymienione w ustępie 1 lit. b) albo przedmioty, których wwóz lub wywóz jest zabroniony przez ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego lub które podlegają jego ustawom i innym przepisom o kwarantannie. Rewizja taka powinna być przeprowadzona jedynie w obecności zainteresowanego urzędnika konsularnego lub członka jego rodziny.

Artykuł 24

W razie śmierci członka urzędu konsularnego lub członka jego rodziny, pozostającego z nim we wspólnocie domowej, Państwo przyjmujące jest obowiązane:

- a) zezwolić na wywóz ruchomego mienia pozostałego po osobie zmarłej, z wyjątkiem mienia nabytego w Państwie przyjmującym, którego wywóz był zabroniony w chwili śmierci;
- b) nie pobierać państwowych, lokalnych lub komunalnych podatków spadkowych ani podatków od przeniesienia prawa własności w odniesieniu do mienia ruchomego, które znajdowało się w Państwie przyjmującym jedynie w związku z przebywaniem w tym Państwie osoby zmarłej jako członka urzędu konsularnego lub jako członka jego rodziny.

Artykuł 25

1. Urzędnicy konsularni nie podlegają jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej Państwa przyjmującego. Korzystają oni z nietykalności osobistej i w związku z tym nie podlegają zatrzymaniu, aresztowaniu ani ograniczeniu wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie.

2. Pracownicy konsularni nie podlegają jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej Państwa przyjmującego w odniesieniu do czynności dokonanych w zakresie ich obowiązków urzędowych. Nie podlegają oni zatrzymaniu, aresztowaniu lub ograniczeniu wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie, z wyjątkiem popełnienia przestępstwa, które według prawa Państwa przyjmującego zagrożone jest karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat pięciu albo karą surowszą, bądź w wykonaniu prawomocnego wyroku za tego rodzaju przestępstwo.

3. W razie wszczęcia postępowania karnego przeciwko pracownikowi konsularnemu bądź w razie jego zatrzymania, aresztowania lub ograniczenia wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie, właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią o tym niezwłocznie kierownika urzędu konsularnego.

4. W razie wszczęcia postępowania karnego przeciwko pracownikowi konsularnemu, będzie ono prowadzone z należnymi względami oraz w sposób, który możliwie najmniej utrudniałby wykonywanie obowiązków urzędowych.

Artykuł 26

Postanowień ustępów 1 i 2 artykułu 25 nie stosuje się do spraw cywilnych:

- a) wynikłych z zawarcia przez członka urzędu konsularnego umowy, w której nie występował on wyraźnie lub w sposób dorozumiany jako przedstawiciel Państwa wysyłającego;
- b) wytoczonych przez osobę trzecią na skutek szkody powstałej w wyniku wypadku w Państwie przyjmującym, spowodowanego przez pojazd, statek lub statek powietrzny;
- c) dotyczących spadków, w których członek urzędu konsularnego występuje jako spadkobierca, zapisobierca, wykonawca testamentu, zarządca lub kurator spadku w charakterze osoby prywatnej, a nie jako przedstawiciel Państwa wysyłającego.

Artykuł 27

1. Członkowie urzędu konsularnego mogą być wzywani do składania zeznań w charakterze świadków w toku postępowania sądowego i administracyjnego. Pracownicy konsularni i członkowie personelu służby nie powinni odmawiać złożenia zeznań w charakterze świadków, poza przypadkami wymienionymi w ustępie 3. Jeżeli urzędnik konsularny odmawia złożenia zeznań, nie może być zastosowany wobec niego żaden środek przymusu ani żadna inna sankcja.

2. Organ, który wzywa do złożenia zeznań, nie powinien utrudniać wykonywania przez urzędnika konsularnego jego funkcji. Może on odebrać zeznania urzędnika konsularnego w urzędzie konsularnym lub w jego rezydencji bądź przyjąć od niego oświadczenie na piśmie we wszystkich przypadkach, gdy to będzie możliwe.

3. Członkowie urzędu konsularnego nie są obowiązani do składania zeznań odnoszących się do faktów związanych z wykonywanymi przez nich funkcjami oraz do przedstawiania urzędowej korespondencji i dokumentów urzędowych. Mają oni również prawo odmówienia zeznań w charakterze rzeczoznawców w zakresie prawa wewnętrznego Państwa wysyłającego.

Artykuł 28

1. Państwo wysyłające może zrzec się w stosunku do członka urzędu konsularnego przywilejów i immunitetów przewidzianych w niniejszej konwencji.

2. Zrzeczenie się powinno zawsze być wyraźne i podane do wiadomości Państwa przyjmującego na piśmie.

3. Wszczęcie przez urzędnika konsularnego postępowania w przypadku, w którym mógłby korzystać z immunitetu jurysdykcyjnego na mocy artykułu 25, pozbawia go prawa powoływania się na immunitet w stosunku do jakiegokolwiek powództwa wzajemnego, bezpośrednio związanego z powództwem głównym.

4. Zrzeczenie się immunitetu jurysdykcyjnego w odniesieniu do postępowania sądowego lub administracyjnego nie będzie uważane za obejmujące zrzeczenie się immunitetów w odniesieniu do środków wykonania orzeczenia, które wymaga oddzielnego zrzeczenia się.

Artykuł 29

Państwo przyjmujące powinno zwolnić członków urzędu konsularnego od wszelkich świadczeń osobistych i od wszelkiej służby publicznej jakiegokolwiek charakteru oraz od obowiązków wojskowych, takich jak rekwizycje, kontrybucje i zakwaterowanie.

Artykuł 30

W zakresie, w jakim to nie uchybi ich przywilejom i immunitetom, wszystkie osoby korzystające z tych przywilejów i immunitetów mają obowiązek przestrzegać ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego, w szczególności przepisów dotyczących ruchu drogowego.

Artykuł 31

Członkowie urzędu konsularnego powinni przestrzegać wszelkich obowiązków nakładanych przez ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego w zakresie ubez-

pieczenia od odpowiedzialności cywilnej, wynikającej z używania wszelkiego rodzaju pojazdu oraz statku i statku powietrznego.

Artykuł 32

Członkowie urzędu konsularnego będący obywatelami Państwa przyjmującego i zamieszkujący na stałe w tym Państwie nie korzystają z przywilejów i immunitetów przewidzianych w niniejszej konwencji, z zastrzeżeniem ustępu 3 artykułu 27.

Artykuł 33

Członkowie rodziny członka urzędu konsularnego korzystają odpowiednio z przywilejów i immunitetów przewidzianych w niniejszej konwencji, pod warunkiem że nie są oni obywatelami Państwa przyjmującego, nie zamieszkują na stałe w tym Państwie i nie wykonują żadnej prywatnej działalności o charakterze zarobkowym.

Artykuł 34

1. Każdy z członków urzędu konsularnego korzysta z przywilejów i immunitetów przewidzianych w niniejszej konwencji od chwili objęcia funkcji.

2. Członkowie rodziny członka urzędu konsularnego, pozostający z nim we wspólnocie domowej, jak również członkowie jego personelu prywatnego, korzystają z przywilejów i immunitetów przewidzianych w niniejszej konwencji, począwszy od najpóźniejszej z następujących dat: daty, od której wspomniany członek urzędu konsularnego korzysta z przywilejów i immunitetów zgodnie z ustępem 1, daty ich wjazdu na terytorium Państwa przyjmującego lub daty, od której stali się oni członkami wspomnianej rodziny lub wspomnianego personelu prywatnego.

3. W razie zakończenia funkcji członka urzędu konsularnego, przywileje i immunitety przysługujące jemu, jak również członkom jego rodziny i członkom jego personelu prywatnego, wygasają zazwyczaj począwszy od najwcześniejszej z następujących dat: daty opuszczenia przez daną osobę terytorium Państwa przyjmującego lub upływu rozsądnego terminu, który został jej w tym celu wyznaczony, z tym że do tego czasu pozostają one w mocy nawet w razie konfliktu zbrojnego. W odniesieniu do osób wymienionych w ustępie 2 przywileje i immunitety wygasają z chwilą, gdy osoby te przestają pozostawać we wspólnocie domowej lub być w służbie członka urzędu konsularnego, z tym jednak że jeżeli osoby te mają zamiar opuścić terytorium Państwa przyjmującego w rozsądnym terminie, przywileje i immunitety będą im przysługiwały aż do chwili wyjazdu.

4. Jednakże w odniesieniu do czynności dokonanych przez urzędnika konsularnego lub pracownika konsularnego w związku z wykonywaniem funkcji immunitet jurysdykcyjny pozostaje w mocy bez ograniczenia w czasie.

5. W razie śmierci członka urzędu konsularnego, członkowie jego rodziny, którzy pozostawali z nim we wspólnocie domowej, korzystają nadal z przyznanych im przywilejów i immunitetów albo do chwili opuszczenia przez nich terytorium Państwa przyjmującego, albo do upływu rozsądnego okresu umożliwiającego im uczynienie tego, zależnie od tego, która z odpowiednich dat jest wcześniejsza.

Część IV

Funkcje konsularne.

Artykuł 35

Urzędnik konsularny ma prawo do:

- a) ochrony w Państwie przyjmującym praw i interesów Państwa wysyłającego, jego obywateli oraz popierania rozwoju stosunków w dziedzinie handlowej, gospodarczej, turystycznej, społecznej, naukowej, kulturalnej i technicznej między Umawiającymi się Stronami;
- b) zapoznawania się, wszelkimi prawnie dopuszczalnymi środkami, z warunkami i rozwojem życia handlowego, gospodarczego, turystycznego, społecznego, naukowego, kulturalnego i technicznego w Państwie przyjmującym, sporządzania w tej sprawie sprawozdań dla rządu Państwa wysyłającego i udzielania informacji osobom zainteresowanym.

Artykuł 36

1. Urzędnicy konsularni wykonują funkcje konsularne w swym okręgu konsularnym. Jednakże za zgodą Państwa przyjmującego mogą wykonywać je również poza tym okręgiem.

2. Przy wykonywaniu funkcji urzędnicy konsularni mogą zwracać się do:

- a) właściwych miejscowych organów okręgu konsularnego;
- b) właściwych centralnych organów Państwa przyjmującego, jeżeli zezwalają na to ustawy i inne przepisy, lub zwyczaje tego Państwa albo umowy międzynarodowe.

Artykuł 37

1. Urzędnicy konsularni mają prawo zastępować przed sądami i innymi organami Państwa przyjmującego obywateli Państwa wysyłającego, gdy obywatele ci z powodu nieobecności lub jakiegokolwiek innej przyczyny nie są w stanie podjąć w odpowiednim czasie ochrony swych praw i interesów.

2. Zastępstwo, o którym mowa w ustępie 1, ustaje z chwilą, gdy osoba zastępowana ustanowi swego pełnomocnika lub sama zapewni ochronę swych praw i interesów.

Artykuł 38

1. Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) prowadzić rejestr obywateli Państwa wysyłającego, jeśli nie jest to sprzeczne z ustawodawstwem Państwa przyjmującego. Może on w tym celu zwrócić się o pomoc do właściwych organów tego Państwa;
- b) zamieszczać w prasie informacje o funkcjach konsułów dla swych obywateli oraz przekazywać im zalecenia i różne dokumenty od organów Państwa wysyłającego, w razie gdy dotyczą one spraw urzędowych;
- c) wydawać obywatelom Państwa wysyłającego paszporty lub inne dokumenty podróży, przedłużać ich waż-

- ność, dokonywać w nich zmian oraz udzielać wiz i właściwych dokumentów osobom pragnącym udać się do Państwa wysyłającego;
- d) przekazywać dokumenty sądowe i pozasądowe lub wykonywać rekwizycje sądowe zgodnie z obowiązującymi umowami międzynarodowymi lub, w razie braku takich umów, zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego;
- e) tłumaczyć i legalizować wszelkie dokumenty wydane przez organy lub urzędników Państwa wysyłającego albo Państwa przyjmującego; tłumaczenia te mają taką samą moc prawną jak tłumaczenia sporządzone przez tłumaczy przysięgłych jednego lub drugiego Państwa;
- f) przyjmować wszelkie oświadczenia, sporządzać wszelkie dokumenty, legalizować i uwierzytelniać podpisy, wizować, uwierzytelniać lub tłumaczyć dokumenty, jeżeli te czynności wymagane są przez ustawy i inne przepisy Państwa wysyłającego;
- g) przyjmować w formie notarialnej, jeśli nie jest to sprzeczne z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego, dokumenty i umowy, które w takiej formie ich obywatele chcą sporządzić i zawrzeć, z wyjątkiem tych umów lub dokumentów, które dotyczą ustanowienia lub przeniesienia praw rzeczowych dotyczących nieruchomości usytuowanych w Państwie przyjmującym, oraz dokumentów i umów, które bez względu na obywatelstwo osób będących stronami dotyczą dóbr usytuowanych lub transakcji zawieranych na terytorium Państwa wysyłającego lub gdy mają one wywołać skutki prawne na jego terytorium;
- h) przyjmować do depozytu, jeśli nie jest to sprzeczne z ustawodawstwem Państwa przyjmującego, dokumenty, pieniądze i wszelkiego rodzaju przedmioty od obywateli Państwa wysyłającego lub przekazywane na ich rzecz; depozyty te mogą zostać wywiezione z Państwa przyjmującego jedynie zgodnie z ustawami i innymi przepisami tego Państwa;
- i) przyjmować wszelkie oświadczenia dotyczące ustanowienia opieki lub kurateli, jeżeli jest to zgodne z ustawodawstwem obydwu Państw, i ustanawiać opiekę lub kuratelę nad swymi ubezwłasnowolnionymi obywatelami.

2. Postanowienia ustępu 1 nie zwalniają obywateli Państwa wysyłającego od obowiązku przestrzegania ustaw Państwa przyjmującego.

3. Dokumenty wymienione w ustępie 1, sporządzone, zlegalizowane, uwierzytelnione lub poświadczane przez urzędnika konsularnego, uważane są za dokumenty urzędowe należycie uwierzytelnione lub poświadczane i mają taką samą moc dowodową i wywołują takie same skutki jak dokumenty uwierzytelnione lub poświadczane przez właściwe organy Państwa przyjmującego, pod warunkiem jednak że jest to zgodne z ustawami i innymi przepisami tego Państwa.

Artykuł 39

1. Kierownik urzędu konsularnego ma prawo udzielania ślubów, pod warunkiem że oboje małżonkowie są obywatelami Państwa wysyłającego. Urząd konsularny zawiadamia właściwe organy Państwa przyjmującego o zawartych związkach małżeńskich, jeżeli wymaga tego ustawodawstwo Państwa przyjmującego.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego informują niezwłocznie urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego o zawarciu małżeństwa przez obywatela Państwa wysyłającego, przekazując z urzędu i bezpłatnie urzędnikowi konsularnemu odpis aktu małżeństwa.

3. Urzędnik konsularny ma prawo prowadzić rejestrację urodzeń, małżeństw i zgonów obywateli Państwa wysyłającego i wydawać odpowiednie dokumenty oraz, zgodnie z ustawodawstwem tego Państwa, dokonywać wpisów i wzmianek na podstawie prawomocnego orzeczenia sądowego, zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego w sprawie rozwiązania małżeństwa zawartego przed tym urzędnikiem. Nie zwalnia to jednak obywateli Państwa wysyłającego od obowiązku przestrzegania ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego w sprawie rejestracji urodzeń, małżeństw i zgonów.

4. Właściwe organy Państwa przyjmującego, na żądanie, będą niezwłocznie i nieodpłatnie przysyłać urzędowi konsularnemu do celów urzędowych odpisy i wyciągi dokumentów stanu cywilnego, dotyczące obywateli Państwa wysyłającego.

Artykuł 40

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią niezwłocznie urząd konsularny Państwa wysyłającego o wszelkich decyzjach pozbawienia wolności powziętych wobec jego obywateli oraz o kwalifikacji czynów, które spowodowały podjęcie takiej decyzji. Powiadomienie to będzie dokonane najpóźniej czwartego dnia po dniu, w którym obywatel ten został aresztowany, zatrzymany lub pozbawiony wolności w jakiegokolwiek innej formie. Wszelkie wiadomości skierowane przez osobę zatrzymaną, aresztowaną lub pozbawioną wolności w jakiegokolwiek innej formie do urzędu konsularnego powinny być niezwłocznie przekazywane przez organy Państwa przyjmującego. Organy te obowiązane są poinformować zainteresowanego o prawach przysługujących mu na mocy niniejszego ustępu.

2. Urzędnik konsularny ma prawo odwiedzać obywatela Państwa wysyłającego zatrzymanego, aresztowanego lub pozbawionego wolności w jakiegokolwiek innej formie, a także rozmawiać i korespondować z nim, oprócz przypadku, gdy obywatel ten wyraźnie się temu sprzeciwi w obecności urzędnika konsularnego. Prawa odwiedzania tego obywatela i porozumiewania się z nim udziela się urzędnikowi konsularnemu najpóźniej szóstego dnia po dniu, w którym obywatel ten został zatrzymany, aresztowany lub pozbawiony wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie.

3. Uprawnienia określone w ustępie 2 będą wykonywane zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem że te ustawy i inne przepisy powinny umożliwiać pełną realizację celów, dla których uprawnienia te zostały przyznane na mocy niniejszego artykułu.

Artykuł 41

Urzędnicy konsularni mają prawo porozumiewania się z każdym obywatelem Państwa wysyłającego, służąc mu pomocą i radą oraz, w razie potrzeby, zapewnienie mu pomocy prawnej. Państwo przyjmujące nie będzie w żaden sposób ograniczało możliwości porozumiewania się obywateli Państwa wysyłającego z urzędem konsularnym ani też dostępu do tego urzędu.

Artykuł 42

właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią niezwłocznie urzędnika konsularnego o wypadkach, w których wyniku obywatele Państwa wysyłającego ponieśli śmierć lub doznali ciężkich uszkodzeń ciała.

Artykuł 43

1. W razie zgonu obywatela Państwa wysyłającego na terytorium Państwa przyjmującego, właściwe organy tego Państwa powiadomią niezwłocznie urząd konsularny o tym fakcie i przekażą mu bezpłatnie odpis aktu zgonu.

2. Na żądanie urzędnika konsularnego, powiadomionego o zgonie jednego z obywateli Państwa wysyłającego, właściwe organy Państwa przyjmującego przekażą mu informacje, jakie mogą zebrać w celu inwentaryzacji masy spadkowej, i listę osób uprawnionych do spadku.

3. Urzędnik konsularny ma prawo domagać się od kompetentnych organów Państwa przyjmującego, aby niezwłocznie podjęły niezbędne środki dla zabezpieczenia i zarządzania mieniem spadkowym pozostawionym na terytorium Państwa przyjmującego oraz udzieliły bezpośrednio lub pośrednio pomocy w ich realizacji.

4. Jeżeli wynika konieczność podjęcia środków zabezpieczenia spadku, a żaden ze spadkobierców nie jest obecny lub reprezentowany, urzędnik konsularny upoważniony jest przez właściwe organy Państwa przyjmującego do wzięcia udziału przy czynności nakładania lub zdejmowania pieczęci oraz przy ustalaniu spisu masy spadkowej.

5. Jeżeli po wypełnieniu formalności dotyczących spadku na terytorium Państwa przyjmującego mienie ruchome wchodzące w skład spadku lub suma pochodząca ze sprzedaży tego mienia ruchomego lub nieruchomego przypadają spadkobiercy, uprawnionemu lub zapisobiercy obywatelowi Państwa wysyłającego, który nie mieszka na terytorium Państwa przyjmującego i nie wyznaczył pełnomocnika, powyższe mienie lub suma pochodząca z ich sprzedaży przekazywane są urzędowi konsularnemu Państwa wysyłającego, pod warunkiem że:

- przedstawiony będzie tytuł spadkobiercy, uprawnionego lub zapisobiercy;
- właściwe organy zezwoliły, jeżeli jest taka potrzeba, na przekazanie mienia spadkowego lub sumy pochodzącej z jego sprzedaży;
- uregulowane zostały lub zabezpieczone wszystkie długi spadkowe zgłoszone w terminie przewidzianym przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego;
- uregulowane zostały lub zabezpieczone opłaty i podatki spadkowe.

6. W razie gdy obywatel Państwa wysyłającego, nie posiadający miejsca stałego pobytu w Państwie przyjmującym, zmarł w czasie podróży w tym Państwie, przedmioty pozostałe po nim zostaną zabezpieczone przez właściwe organy Państwa przyjmującego, a następnie przekazane, bez specjalnego postępowania, urzędnikowi konsularnemu Państwa wysyłającego. Urzędnik konsularny spłaci długi zaciągnięte przez osobę zmarłą w czasie jej przebywania w Państwie przyjmującym, do wysokości wartości przekazanych przedmiotów.

Artykuł 44

1. Urzędnicy konsularni mają prawo udzielania wszelkiej pomocy statkom Państwa wysyłającego oraz załogom tych statków podczas ich pobytu na morzu terytorialnym lub wodach wewnętrznych Państwa przyjmującego, włącznie z portami, od momentu dokonania odprawy tych statków związanej z ich wejściem. Mogą oni korzystać z prawa nadzoru i inspekcji w stosunku do statków tego Państwa i ich załóg. W tym celu mogą oni również odwiedzać statki Państwa wysyłającego i przyjmować wizyty kapitanów i członków załóg tych statków.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego uznają wszelkie środki podjęte przez urzędnika konsularnego, zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa wysyłającego, w stosunku do statków tego Państwa i ich załóg. Przy wykonywaniu takich funkcji urzędnik konsularny może zwracać się o pomoc do właściwych organów Państwa przyjmującego.

Artykuł 45

W stosunku do statków Państwa wysyłającego urzędnik konsularny ma prawo:

- przesłuchiwać kapitana statku lub innych członków załogi, sprawdzać, przyjmować i poświadczać dokumenty statku, przyjmować oświadczenia dotyczące statku, ładunku i podróży oraz wydawać dokumenty niezbędne do ułatwienia wejścia, postoju i wyjścia statku;
- pośredniczyć w uregulowaniu lub ułatwieniu uregulowania wszelkiego rodzaju sporów między kapitanem a innymi członkami załogi; włącznie ze sporami dotyczącymi umów o pracę i warunków pracy, zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego;
- podejmować odpowiednie czynności związane z zatrudnieniem lub zwolnieniem kapitana i innych członków załogi;
- podejmować niezbędne środki w celu zapewnienia leczenia szpitalnego i powrotu do kraju kapitana lub innego członka załogi;
- przyjmować, sporządzać lub podpisywać wszelkie świadectwa i inne dokumenty dotyczące przynależności państwowej, własności i innych praw rzeczowych oraz stanu i eksploatacji statku;
- udzielać kapitanowi lub innym członkom załogi opieki i pomocy w ich stosunkach z sądami i innymi organami Państwa przyjmującego i w tym celu zapewniać im opiekę prawną, pomoc tłumacza lub jakiegokolwiek innej osoby;
- podejmować wszelkie środki potrzebne w celu zachowania dyscypliny i porządku na statku;
- zapewniać stosowanie na statku Państwa wysyłającego ustaw i innych przepisów tego Państwa w zakresie spraw morskich.

Artykuł 46

1. Sądy i inne właściwe w sprawach karnych organy Państwa przyjmującego nie mogą wykonywać swojej jurysdykcji co do przestępstw popełnionych na pokładzie statku Państwa wysyłającego, chyba że chodzi o:

- przestępstwa popełnione przez obywatela lub przemoc obywatelowi Państwa przyjmującego albo

przez jakąkolwiek inną osobę lub przeciwko takiej osobie, jeżeli nie jest ona członkiem załogi statku;

- b) przestępstwa naruszające spokój, bezpieczeństwo portu lub morza terytorialnego i wód wewnętrznych Państwa przyjmującego;
- c) przestępstwa naruszające ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego, dotyczące zdrowia publicznego, bezpieczeństwa życia na morzu, imigracji, spraw celnych, zanieczyszczeń morza lub wszelkiego nielegalnego handlu;
- d) przestępstwa zagrożone według prawa Państwa przyjmującego karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż pięć lat lub karą surowszą.

2. W innych przypadkach wyżej wymienione organy mogą wykonywać swoją jurysdykcję na pokładzie statku Państwa wysyłającego jedynie za zgodą lub na prośbę urzędnika konsularnego.

Artykuł 47

1. W razie gdy sąd lub inny organ Państwa przyjmującego zamierza zatrzymać lub aresztować na pokładzie statku Państwa wysyłającego kapitana, innego członka załogi, pasażera tego statku lub jakąkolwiek osobę, która nie jest obywatelem Państwa przyjmującego, albo też zająć mienie znajdujące się na statku lub przeprowadzić na pokładzie statku urzędowe dochodzenie, właściwy organ Państwa przyjmującego powiadomi o tym urzędnika konsularnego w takim czasie, aby umożliwić mu obecność na statku przy wykonywaniu tych czynności. Jeżeli ze względu na pilność sprawy nie było możliwe uprzednie powiadomienie urzędnika konsularnego o podjęciu tych czynności, właściwe organy Państwa przyjmującego niezwłocznie powiadomią go o podjętych przez nie środkach. Właściwe organy Państwa przyjmującego ułatwią urzędnikowi konsularnemu widzenie się z osobą zatrzymaną lub aresztowaną i porozumiewanie się z nią, a także podejmowanie właściwych kroków w celu ochrony interesów zainteresowanej osoby lub statku.

2. Postanowień ustępu 1 nie stosuje się do zwykłej kontroli przeprowadzanej przez organy Państwa przyjmującego w sprawach paszportowych, celnych, zdrowia publicznego, zanieczyszczeń morza i bezpieczeństwa życia na morzu ani do czynności podjętych na prośbę lub za zgodą urzędnika konsularnego albo kapitana statku.

Artykuł 48

W razie gdy członek załogi nie będący obywatelem Państwa przyjmującego opuści w tym Państwie bez zgody kapitana statek Państwa wysyłającego, właściwe organy Państwa przyjmującego, na prośbę urzędnika konsularnego, udzielą pomocy w celu poszukiwania takiej osoby.

Artykuł 49

Urzednicy konsularni mają prawo odwiedzania każdego statku udającego się do portów Państwa wysyłającego, w celu uzyskania informacji umożliwiających im wystawienie lub podpisanie dokumentów wymaganych przez ustawy i inne przepisy Państwa wysyłającego dla wejścia statku do portów tego Państwa, a także w celu przekazania właściwym organom Państwa wysyłającego informacji, o które te organy się zwracają.

Artykuł 50

1. Jeżeli statek Państwa wysyłającego uległ rozbiciu, uszkodzeniu, osiadł na mieliźnie, został wyrzucony na brzeg lub doznał innej awarii na morzu terytorialnym lub wodach wewnętrznych Państwa przyjmującego, w tym w portach, właściwe organy tego Państwa powiadomią o tym niezwłocznie urząd konsularny Państwa wysyłającego.

2. W przypadkach wymienionych w ustępie 1 właściwe organy Państwa przyjmującego podejmą wszelkie niezbędne środki w celu zorganizowania ratowania i ochrony statku, pasażerów, załogi, wyposażenia statku, ładunku, zapasów i innych przedmiotów znajdujących się na statku, a także w celu zapobieżenia naruszeniu własności i nieporządkom na statku lub ich zlikwidowania. Środki te zostaną podjęte także w stosunku do przedmiotów stanowiących część statku lub jego ładunku, które znalazły się poza statkiem. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią urzędnika konsularnego o podjętych środkach. Organ te udzieli także urzędnikowi konsularnemu niezbędnej pomocy w celu podjęcia wszelkich kroków będących następstwem awarii, osadzenia na mieliźnie lub zatonięcia statku. Urzędnik konsularny ma prawo domagania się, aby organy Państwa przyjmującego podjęły i kontynuowały niezbędne czynności dla ratowania i ochrony statku, wyposażenia, jego załogi i pasażerów.

3. W razie gdy statek Państwa wysyłającego zatoni, a jego wyposażenie, ładunek, zapasy lub inne przedmioty, które znajdowały się na statku, zostały znalezione na brzegu Państwa przyjmującego lub w pobliżu albo zostały sprowadzone do portu tego Państwa i ani kapitan statku, ani jego pełnomocnik, ani agent morski, ani przedstawiciele instytucji ubezpieczeniowej nie są obecni i nie mogą podjąć kroków w celu zabezpieczenia tych przedmiotów lub postanowienia o dalszym ich przeznaczeniu, urzędnik konsularny jest upoważniony, w charakterze przedstawiciela właściciela statku, do podjęcia takich środków, jakie mogłyby podjąć w tym samym celu właściciel, gdyby był obecny.

4. Urzędnik konsularny może również podjąć środki przewidziane w ustępie 3 w odniesieniu do każdego przedmiotu należącego do obywatela Państwa wysyłającego i pochodzącego ze statku lub z ładunku statku, bez względu na jego przynależność państwową, sprowadzonego do portu lub znalezione na brzegu, w pobliżu brzegu albo na statku, który osiadł na mieliźnie lub zatonął. Właściwe organy Państwa przyjmującego zawiadomią niezwłocznie urząd konsularny o istnieniu takiego przedmiotu.

5. Urzędnik konsularny ma prawo uczestniczenia w postępowaniu wszczętym w celu ustalenia przyczyn awarii statku, osadzenia na mieliźnie lub jego zatonięcia, zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego.

6. Na prośbę urzędnika konsularnego właściwe organy Państwa przyjmującego udzielą mu niezbędnej pomocy w podejmowaniu przez niego środków potrzebnych w związku z awarią statku.

7. Opłaty celne lub inne tego rodzaju opłaty nie będą na terytorium Państwa przyjmującego nakładane na statek, który uległ awarii, jego wyposażenie, ładunek lub zapasy, pod warunkiem że nie będą one udostępnione do użytku lub spożyte w tym Państwie.

Artykuł 51

Jeżeli członek załogi statku Państwa wysyłającego zmarł lub zaginął w Państwie przyjmującym na statku bądź na lądzie, kapitan lub jego zastępca oraz urzędnik konsularny Państwa wysyłającego są wyłączenie właściwi do sporządzenia spisu inwentarza przedmiotów, walorów i innego mienia, pozostawionych przez zmarłego lub zaginionego, i do dokonania innych czynności koniecznych dla zabezpieczenia mienia i jego przekazania w celu likwidacji spadku. Jeżeli jednak zmarły lub zaginiony jest obywatelem Państwa przyjmującego, kapitan lub jego zastępca sporządza spis inwentarza w momencie stwierdzenia zgonu lub zaginięcia. Jedna kopia tego spisu jest doreczana organom Państwa przyjmującego, które są właściwe do dokonywania wszelkich czynności koniecznych dla zabezpieczenia mienia i w razie potrzeby — do likwidacji spadku. Organy te poinformują o swych czynnościach urząd konsularny Państwa wysyłającego.

Artykuł 52

Postanowienia artykułów 44—51 stosuje się odpowiednio do statków powietrznych Państwa wysyłającego w Państwie przyjmującym, jeśli międzynarodowe umowy lotnicze, których obydwoma Państwami są stronami, nie stanowią inaczej.

Artykuł 53

Urzędnik konsularny może wykonywać wszelkie inne funkcje powierzone mu przez Państwo wysyłające, których nie zakazują ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego lub którym Państwo to nie sprzeciwia się, lub które są przewidziane w umowach międzynarodowych obowiązujących między obydwoma Państwami.

Artykuł 54

Po odpowiednim notyfikowaniu Państwu przyjmującemu i w braku jego sprzeciwu urząd konsularny Państwa wysyłającego może wykonywać funkcje konsularne w Państwie przyjmującym na rzecz państwa trzeciego.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie dnia 9 maja 1985 r.

Minister Spraw Zagranicznych: M. Orzechowski

Artykuł 55

Państwo wysyłające może, po notyfikowaniu Państwu przyjmującemu, powierzyć swemu urzędowi konsularnemu, ustanowionemu w tym Państwie, wykonywanie funkcji konsularnych w państwie trzecim.

Część V

Postanowienia końcowe.

Artykuł 56

Spory między obydwoma Państwami dotyczące stosowania lub interpretacji niniejszej konwencji będą regulowane w drodze dyplomatycznej.

Artykuł

1. Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie sześćdziesiątego dnia od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Warszawie.

2. Niniejsza konwencja jest zawarta na czas nieograniczony.

3. Każda Umawiająca się Strona może ją wypowiedzieć, a wypowiedzenie to nabierze mocy po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania notyfikacji przez drugie Państwo.

Sporządzono w Tunisie dnia 6 marca 1985 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i arabskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Na dowód czego Pełnomocnicy Umawiających się Stron podpisali niniejszą konwencję i opatrzyli ją pieczęciami.

Z upoważnienia
Rady Państwa
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej
E. Kucza

Z upoważnienia
Prezydenta Republiki
Tunezyjskiej
M. Mestiri

Przewodniczący Rady Państwa: w z. K. Barcikowski

L. S.